

UCHWAŁA

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

Protokolant starszy inspektor sądowy Mariusz Pogorzelski

przy udziale X. Y. - prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K., na posiedzeniu jawnym w dniach 28 stycznia i 25 lutego 2025 r.,

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu jawnym, wniosku prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej – Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. vel Y.1 – sędziego Sądu Apelacyjnego w K. w stanie spoczynku za to, że:

1) w dniu 24 kwietnia 1982 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym państwa komunistycznego, tj. sędzią Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W., członkiem składu sędziowskiego Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając wspólnie i w porozumieniu z kpt. X.2 Y.2 i ppor. X.3 Y.3, wyznaczonymi do rozpoznania sprawy karnej o sygn. [...] przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając z motywów politycznych, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, w sposób dla oskarżonego niekorzystny, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, uznał B. P. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 154), polegającego na nieodstąpieniu w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r., jako członka NSZZ „S.” od działalności związkowej wbrew dekretowi o stanie wojennym, poprzez sporządzenie w celu rozpowszechniania ulotki „B.” oraz wspólnie z T. K. i W. B. ulotki „O.” i „I.”, które przekazał do

rozpowszechniania, a które zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju - i skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności i karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat na podstawie fakultatywnego przepisu określonego w art. 4 ust. 1 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 156), czym bezprawnie pozbawił B. P. wolności na okres powyżej 14 dni w okresie od 27 lutego 1982 r. do 13 października 1982 r., podczas gdy zawarte w ulotkach sformułowania, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”*, że *„ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”*, że *„robotnik ma nad sobą władzę terroru i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów, a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”*, oraz że prokurator w sprawie górników oskarżonych o zorganizowanie i kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz że urządza się *„smutne spektakle na wzór sądowy”* - nie były fałszywe, a jedynie stanowiły ocenę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i pozbawienia społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich zagwarantowanych przez prawo międzynarodowe, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, by B. P. swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu zabronionego z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnię przeciwko ludzkości, w postaci poważnej represji politycznej z powodu przynależności B. P. do NSZZ „S.”, sprzeciwiającej się bezprawnemu wprowadzeniu stanu wojennego, a także naruszenia prawa człowieka do wyrażania swoich przekonań politycznych i różnorodnych opinii, dotyczących życia społecznego, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji

Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2021 r., poz. 177) – dalej powoływana jako ustawa o IPN,

2) w dniu 24 kwietnia 1982 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym państwa komunistycznego, tj. sędzią Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W., członkiem składu sędziowskiego Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając wspólnie i w porozumieniu z kpt. X.2 Y.2 i ppor. X.3 Y.3, wyznaczonymi do rozpoznania sprawy karnej o sygn. [...] przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając z motywów politycznych, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, w sposób dla oskarżonego niekorzystny, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, uznał T. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 154), polegającego na nieodstąpieniu w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. jako członka NSZZ „S.” od działalności związkowej wbrew dekretowi o stanie wojennym, poprzez sporządzenie w celu rozpowszechniania ulotki „B.” oraz wspólnie z B. P. i W. B. ulotki „O.” i „I.”, które przekazał do rozpowszechniania, a które zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju – i skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności i karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat na podstawie przepisu określonego w art. 4 ust. 1 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 156), czym bezprawnie pozbawił T. K. wolności na okres powyżej 14 dni w okresie od 27 lutego 1982 r. do 24 maja 1983 r., podczas gdy zawarte w ulotkach sformułowania, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”*, że *„ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”*, że *„robotnik ma nad sobą władzę „terroru” i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów, a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”*, oraz że prokurator w sprawie górników oskarżonych o zorganizowanie i

kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz że urządza się „*smutne spektakle na wzór sądowy*” - nie były fałszywe, a jedynie stanowiły ocenę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i pozbawienia społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich zagwarantowanych przez prawo międzynarodowe, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, by T. K. swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu zabronionego z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnie przeciwko ludzkości, w postaci poważnej represji politycznej z powodu przynależności T. K. do NSZZ „S.”, sprzeciwiającej się bezprawnemu wprowadzeniu stanu wojennego, a także naruszenia prawa człowieka do wyrażania swoich przekonań politycznych i różnorodnych opinii, dotyczących życia społecznego, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

3) w dniu 24 kwietnia 1982 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym państwa komunistycznego, tj. sędzią Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W., członkiem składu sędziowskiego Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając wspólnie i w porozumieniu z kpt. X.2 Y.2 i z ppor. X.3 Y.3, wyznaczonymi do rozpoznania sprawy karnej o sygn. [...] przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając z motywów politycznych, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, w sposób dla oskarżonego niekorzystny, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, uznał W. B. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym (Dz. U nr 29 z 1981 r., poz. 154), polegającego na udziale wspólnie z B. P. i T. K. w sporządzaniu ulotki „O.” i „I. „R.”, zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju - i skazał ją na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zmienioną wyrokiem Sądu Najwyższego - Izby Wojskowej z dnia 15 czerwca 1982 r. sygn. Rw 435/82, poprzez warunkowe zawieszenie wykonania wymierzonej oskarżonej kary pozbawienia wolności na

okres próby 3 lat, czym bezprawnie pozbawił wolności W. B. na okres powyżej 14 dni w okresie od 01 marca 1982 r. do 27.06.1982 r. podczas gdy zawarte w ulotkach sformułowania, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły - i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”*, że *„ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”*, że *„robotnik ma nad sobą władzę terroru i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów, a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”*, oraz że prokurator w sprawie górników oskarżonych o zorganizowanie i kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz że urządza się *„smutne spektakle na wzór sądowy”* - nie były fałszywe, a jedynie stanowiły ocenę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i pozbawienia społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich zagwarantowanych przez prawo międzynarodowe, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, by W. B. swoim zachowaniem wypełniła znamiona przypisanego jej czynu zabronionego z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnię przeciwko ludzkości, w postaci poważnej represji politycznej z powodu przynależności W. B. do określonej grupy społeczno-politycznej, a także naruszenia prawa człowieka do wyrażania swoich przekonań politycznych i różnorodnych opinii, dotyczących życia społecznego, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

uchwalił:

I. odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. vel Y.1 – sędziego Sądu Apelacyjnego w K. w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej za czyny opisane we wniosku prokuratura Instytutu Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...];

II. kosztami postępowania immunitetowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. wnioskiem z 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], zwrócił się o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Apelacyjnego w K. w stanie spoczynku X. Y. vel Y.1 w związku z popełnieniem czynów polegających na tym, że:

1. w dniu 24 kwietnia 1982 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym państwa komunistycznego, tj. sędzią Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W., członkiem składu sędziowskiego Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając wspólnie i w porozumieniu z kpt. X.2 Y.2 i ppor. X.3 Y.3, wyznaczonymi do rozpoznania sprawy karnej o sygn. [...] przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wjazdowej w K., działając z motywów politycznych, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, w sposób dla oskarżonego niekorzystny, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, uznał B. P. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 154), polegającego na nieodstąpieniu w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r., jako członka NSZZ „S.” od działalności związkowej wbrew dekretowi o stanie wojennym, poprzez sporządzenie w celu rozpowszechniania ulotki „B.” oraz wspólnie z T. K. i W. B. ulotki „O.” i „I.”, które przekazał do rozpowszechniania, a które zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju - i skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności i karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat na podstawie fakultatywnego przepisu określonego w art. 4 ust. 1 i 4 dekretu z

dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 156), czym bezprawnie pozbawił B. P. wolności na okres powyżej 14 dni w okresie od 27 lutego 1982 r. do 13 października 1982 r., podczas gdy zawarte w ulotkach sformułowania, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”*, że *„ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”*, że *„robotnik ma nad sobą władzę terroru i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów, a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”*, oraz że prokurator w sprawie górników oskarżonych o zorganizowanie i kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz że urządza się *„smutne spektakle na wzór sądowy”* - nie były fałszywe, a jedynie stanowiły ocenę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i pozbawienia społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich zagwarantowanych przez prawo międzynarodowe, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, by B. P. swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu zabronionego z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnię przeciwko ludzkości, w postaci poważnej represji politycznej z powodu przynależności B. P. do NSZZ „S.”, sprzeciwiającej się bezprawnemu wprowadzeniu stanu wojennego, a także naruszenia prawa człowieka do wyrażania swoich przekonań politycznych i różnorodnych opinii, dotyczących życia społecznego, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2021 r., poz. 177) – dalej powoływana jako ustawa o IPN,

2. w dniu 24 kwietnia 1982 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym państwa komunistycznego, tj. sędzią Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W., członkiem składu sędziowskiego Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając wspólnie i w porozumieniu z kpt. X.2 Y.2 i ppor. X.3 Y.3, wyznaczonymi do rozpoznania sprawy karnej o sygn. [...] przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając z motywów politycznych, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, w sposób dla oskarżonego niekorzystny, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, uznał T. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 154), polegającego na nieodstąpieniu w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. jako członka NSZZ „S.” od działalności związkowej wbrew dekretowi o stanie wojennym, poprzez sporządzenie w celu rozpowszechniania ulotki „B.” oraz wspólnie z B. P. i W. B. ulotki „O.” i „I.”, które przekazał do rozpowszechniania, a które zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju – i skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności i karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat na podstawie przepisu określonego w art. 4 ust. 1 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U nr 29 z 1981 r. poz. 156), czym bezprawnie pozbawił T. K. wolności na okres powyżej 14 dni w okresie od 27 lutego 1982 r. do 24 maja 1983 r., podczas gdy zawarte w ulotkach sformułowania, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”*, że *„ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”*, że *„robotnik ma nad sobą władzę „terroru” i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów,*

a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”, oraz że prokurator w sprawie górników oskarżonych o zorganizowanie i kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz że urządza się „*smutne spektakle na wzór sądowy*” - nie były fałszywe, a jedynie stanowiły ocenę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i pozbawienia społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich zagwarantowanych przez prawo międzynarodowe, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, by T. K. swoim zachowaniem wypełnił znamiona przypisanego mu czynu zabronionego z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnie przeciwko ludzkości, w postaci poważnej represji politycznej z powodu przynależności T. K. do NSZZ „S.”, sprzeciwiającej się bezprawnemu wprowadzeniu stanu wojennego, a także naruszenia prawa człowieka do wyrażania swoich przekonań politycznych i różnorodnych opinii, dotyczących życia społecznego, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN,

3. w dniu 24 kwietnia 1982 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym państwa komunistycznego, tj. sędzią Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W., członkiem składu sędziowskiego Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając wspólnie i w porozumieniu z kpt. X.2 Y.2 i z ppor. X.3 Y.3, wyznaczonymi do rozpoznania sprawy karnej o sygn. [...] przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., działając z motywów politycznych, przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że orzekając w sposób dowolny, sprzeczny z dowodami zgromadzonymi w toku postępowania, w sposób dla .oskarżonego niekorzystny, stosując przy tym wykładnię rozszerzającą zakres penalizowanych zachowań, uznał W. B. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym (Dz. U nr 29 z 1981 r., poz. 154), polegającego na udziale wspólnie z B. P. i

T. K. w sporządzaniu ulotki „O pomoc braterską” i „I. „R.”, zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju - i skazał ją na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zmienioną wyrokiem Sądu Najwyższego - Izby Wojskowej z dnia 15 czerwca 1982 r. sygn. Rw 435/82, poprzez warunkowe zawieszenie wykonania wymierzonej oskarżonej kary pozbawienia wolności na okres próby 3 lat, czym bezprawnie pozbawił wolności W. B. na okres powyżej 14 dni w okresie od 01 marca 1982 r. do 27.06.1982 r. podczas gdy zawarte w ulotkach sformułowania, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły - i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”, że „ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”, że „robotnik ma nad sobą władzę terroru i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów, a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”, oraz że prokurator w sprawie górników oskarżonych o zorganizowanie i kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz że urządza się „smutne spektakle na wzór sądowy” - nie były fałszywe, a jedynie stanowiły ocenę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i pozbawienia społeczeństwa podstawowych praw i wolności obywatelskich zagwarantowanych przez prawo międzynarodowe, w sytuacji gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, by W. B. swoim zachowaniem wypełniła znamiona przypisanego jej czynu zabronionego z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej zbrodnię przeciwko ludzkości, w postaci poważnej represji politycznej z powodu przynależności W. B. do określonej grupy społeczno-politycznej, a także naruszenia prawa człowieka do wyrażania swoich przekonań politycznych i różnorodnych opinii, dotyczących życia społecznego, działając na szkodę interesu publicznego i prywatnego pokrzywdzonego, tj.*

o przestępstwo z art. 165 § 2 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN (wniosek - k. 3-26).

W odpowiedzi na wniosek z dnia 29 czerwca 2023 r. obrońca sędziego – adw. P. D. zakwestionował w całości zasadność ww. wniosku i podniósł co następuje: cyt.: „Wskazać zatem możemy, że do cech istotnych nadużycia uprawnień zaliczamy: 1) czynienie użytku niezgodnie z istotą lub przeznaczeniem uprawnienia; 2) działania celowe służące poprawie własnej sytuacji (...); 3) zachowanie relewantne – takie, które ma znaczenie procesowe. Sama istota nadużycia mieści się w relacji między zakresem uprawnienia, a jego celem. Kluczowe znaczenie ma zatem zależność między zachowaniem uczestnika procesu a ratio legis przepisu. Ocena tej relacji to badanie wystąpienia stanu nadużycia” (odpowiedź na wniosek – k. 41-42).

Na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 2025 r., obrońca sędziego X. Y. vel Y.1 – adw. P. D. wniósł o rozważenie umorzenia postępowania w oparciu o art. 327 § 4 k.p.k. w zw. z art. 17 pkt 11 k.p.k., skoro niezasadnie wszczęto prawomocnie umorzone postępowanie, to tym bardziej należy umorzyć postępowanie z wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. W ocenie obrony nie ujawniono okoliczności, poza analizą akt, które uzasadniałyby wznowienie postępowania zwłaszcza w świetle kategoriycznych okoliczności. Prokurator z Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. wniósł o nieuwzględnienie wniosku o umorzenie postępowania ze względu na to, że dotyczy to innego zakresu czasowego nieobjętego tym postanowieniem o umorzeniu.

Na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2025 r., prokurator z Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. wniósł o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. vel Y.1 – sędziego Sądu Apelacyjnego w K. w stanie spoczynku, za czyny opisane we wniosku. Obrońca sędziego X. Y. vel Y.1 – adw. P. D. wniósł o nieuwzględnienie wniosku prokuratora z Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K.

Sąd Najwyższy ustalił następujące okoliczności stanu faktycznego.

Sędzia X. Y. vel Y.1 [...] został przeniesiony w stan spoczynku (k. 1212-1251, tom VII akt [...]).

[...] (k. 1212-1251, tom VII akt [...]).

[...] (k. 1212-1251, tom VII akt [...]).

Przedmiotem postępowania w sprawie o sygn. akt [...] objęto jedną sprawę karną o sygn. akt [...] rozpoznawaną przez Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K. w składzie orzekającym w osobach: kpt. X.2 Y.2, ppor. X.3 Y.3, ppor. X. Y., a prowadzone przeciwko B. P., T. K. i W. B., oskarżonym o przestępstwa z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1982 r. o stanie wojennym.

W okresie od 7 marca 1982 r. do 7 kwietnia 1982 r. Wojskowa Prokuratura Garnizonowa w G. prowadziła śledztwo o sygn. akt [...] przeciwko B. P., T. K. i W. B., podejrzanym o popełnienie przestępstw z art. 46 ust. 1 i z art. 48 ust. 2, 3 i 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1982 r. o stanie wojennym. Referentem sprawy został podprokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w G. - ppor. A. M.. W toku tego postępowania w dniu 27 lutego 1982 r. funkcjonariusze KMMO w B. dokonali przeszukania mieszkania B. P. w B. przy ulicy [...], w wyniku którego znaleziono maszynę do pisania marki „P.”, teczkę skoroszytową z zawartością papieru przebitkowego, kalki maszynowej, rękopisy w postaci b. nr [...] Komitetu Strajkowego K. „R.” z datą „16.12.”, odezwę zatytułowaną „B.”, rękopis zatytułowany „T.”, informację nr [...] dla załogi kop. „R.” B. luty 82, maszynopis w postaci „B.” data 16.12.1981r., rękopis z datą 17.12.1981 r., rękopis zanumerowany [...] i [...], plakat zatytułowany „K.” formatu A-4, książkę pt. „Dialektyka Przyrody Fr. Engelsa” z brakującymi stronami od 187 do 200 oraz przybitymi dwoma gwoździami 10 kartek kserograficznych zatytułowanych „A.”. Tego samego dnia, funkcjonariusze KMMO w B. dokonali przeszukania mieszkania T. K. w B. przy ulicy [...], w wyniku którego znaleziono trzy taśmy magnetofonowe szpulowe oraz 7 ulotek pt.: „O.”, „L.”, „N.”, „B.”, „Z.”, „B.”, „I.” (k. 595-606, tom III akt [...]).

Następnie w dniu 3 marca 1982 r. przesłuchano w charakterze świadków W. B. oraz B. P., a w dniu 4 marca 1982 r. T. K. W okresie od 2 do 26 marca 1982 r. przesłuchano ponadto świadków: Z. A., M. W.; S. J., K. R., K. Ż., W. S., R. M., J. K.,

B. G., J. D., J. S., J. O., Z. A., M. W., H. S., F. B., D. N., J. P., P. S., W. S., X.2 Y.2 i E. J. (*k. 804-816, k. 840-851v, k. 854-855v, k. 857v-866a, k. 868-871v, k. 893v-898 tom V akt [...]*).

Postanowieniem z dnia 7 marca 1982 r. sygn. [...] podprokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w G. ppor. A. M. wszczął śledztwo w trybie doraźnym w sprawie B. P., T. K. i W. B. o przestępstwo z art. 46 ust. 1 i art. 48 ust. 2, 3, 4, tj. nieodstąpienia od działalności w NSZZ „S.” oraz sporządzenia kolportażu na terenie miasta B. w styczniu i lutym 1982 r., ulotek zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny. W uzasadnieniu. wskazał, że prowadzenie śledztwa w trybie doraźnym uzasadnia szczególnie wysoki stopień społecznego niebezpieczeństwa (*k. 607 tom III, k. 816 tom V akt [...]*).

W oparciu o tak zgromadzony materiał dowodowy, podprokurator Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w G. ppor. A. M. przedstawił w dniu 7 marca 1982 r. B. P. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. w B., jako członek NSZZ „S.”, wbrew postanowieniom dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym zawieszającym działalność związków zawodowych, nie odstąpił od działalności tego związku zawodowego poprzez to, że opracowywał teksty ulotek zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny oraz zarzut popełnienia przestępstwa z art. 48 ust. 2, 3, 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w styczniu i lutym 1982 r. w B. zredagował, a następnie wspólnie z innymi osobami sporządził w celu rozpowszechniania kopii maszynowych opracowanych przez siebie ulotek zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, które to zostały następnie rozpowszechnione na terenie K. „R.” w B. i okolicznych budynkach mieszkalnych (*k. 608-609 tom IV, k. 817-817v tom V akt [...]*); w dniu 8 marca 1982 r. T. K. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. w B., jako członek NSZZ „S.”, wbrew postanowieniom dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym zawieszającym działalność związków zawodowych, nie odstąpił od działalności tego związku zawodowego poprzez to, że

aktywnie uczestniczył w spotkaniach w czasie których opracowywano i powielano teksty ulotek zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny oraz był inspiratorem, organizatorem i wykonawcą akcji zbierania na terenie K. „R.” w B. od górników dobrowolnych datków pieniężnych na obronę tymczasowo aresztowanych działaczy związkowych, oskarżonych o zorganizowanie akcji strajkowych także protestacyjnych w okresie stanu wojennego; oraz zarzut popełnienia przestępstwa z art. 48 ust. 2, 3, 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na, tym, że w styczniu i lutym 1982 r. w B. wspólnie z innymi osobami, sporządził w celu rozpowszechniania kopie maszynowe ulotek zawierających fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, jak również zajmował się ich kolportażem poprzez rozdawanie ich innym członkom NSZZ „S.”, w celu dalszego rozpowszechniania na terenie K. „R.” w B. i okolicznych budynkach mieszkalnych (*k. 616-617 tom IV, k. 824-824v tom V akt [...]*); w dniu 0903.1982 r. W. B. zd. O. zarzut popełnienia przestępstwa z art. 48 ust. 2, 3, 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od 15 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. w B., wspólnie z innymi osobami, w celu rozpowszechniania, sporządziła przepisując na maszynie w kilkunastu kopiach teksty ulotek opracowanych przez B. P., a zawierające w swej treści fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a które to następnie zostały rozpowszechnione m.in. przez T. K. na terenie K. „R.” w B. i okolicznych budynkach mieszkalnych (*k. 623-624 tom IV, k. 832-832v tom V akt [...]*).

W okresie od 7 marca 1982 r. do 9 marca 1982 r. B. P., T. K. i W. B. zostali przesłuchani w charakterze podejrzanych i częściowo przyznali się do popełnienia zarzucanych im przestępstw (*k. 818-820v, k. 825-827v, k. 832-832v, k. 833-835v tom V akt [...]*).

Postanowieniami z dnia 7 marca 1982 r., 8 marca 1982 r. i 9 marca 1982 r. podprokurator ppor. A. M. zastosował wobec wszystkich podejrzanych tymczasowe aresztowanie na okres 3 miesięcy. B. P., T. K. i W. B. zostali osadzeni w Areszcie Śledczym w K.. Podstawą zastosowania tymczasowego aresztowania był przepis art. 8 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego,

w którym w przypadku prowadzenia postępowania w trybie doraźnym tymczasowe aresztowanie było obligatoryjne. Powyższe postanowienia nie zostały zaskarżone przez żadnego z podejrzanych (*k. 625-626 tom IV, k. 821-821v, k. 828-828v, k. 836-836v tom V akt [...]*).

W dniach 30 i 31 marca 1982 r. podprokurator ppor. A. M. ponownie przesłuchiwał wszystkich podejrzanych, zaś w dniu 30 marca 1982 r. przeprowadził konfrontację między T. K. a W. B., po której w dniu 5 kwietnia 1982 r. uzupełnił W. B. zarzut o czyn z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegający na tym, że w okresie od 15 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. w B., jako członek B. i pracownik jednostki zmilitaryzowanej, wbrew postanowieniem dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym zawieszającym działalność związku zawodowego, nie odstąpiła od działalności związkowej przez to, że wraz z innymi członkami NSZZ „S.” aktywnie uczestniczyła w spotkaniach w czasie których opracowano i sporządzono ulotki zawierające fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, brała udział w organizowaniu akcji zbierania wśród górników K. „R.” w B. datków pieniężnych na koszty obrony tymczasowo aresztowanych działaczy związkowych oskarżonych o zorganizowanie strajku w okresie od stanu wojennego, a także uczestniczyła w rozdziale i w doręczaniu zebranych pieniędzy rodzinom aresztowanych. W dniu 5 kwietnia 1982 r. podprokurator ppor. A. M. ponownie przesłuchiwał W. B. (*k. 872-877, k. 890-891v, k. 899-903 tom V akt [...]*).

W dniu 5 kwietnia 1982 r. podprokurator ppor. A. M. osobiście zaznajomił wszystkich podejrzanych z materiałami śledztwa i wobec nie wniesienia przez nich wniosków dowodowych o jego uzupełnienie, w dniu 7 kwietnia 1982 r. zamknął śledztwo (*k. 643-643v tom IV, k. 903v-904v, k. 906 tom V akt [...]*).

Następnie, w dniu 7 kwietnia 1982 r. został skierowany do Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. w trybie doraźnym akt oskarżenia przeciwko B. P., T. K. i W. B., sporządzony i podpisany przez podprokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w G. ppor. A. M. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt [...], a do jej rozpoznania wyznaczono sąd w składzie: przewodniczący: kpt. X.2 Y.2 oraz sędziowie ppor. X.3 Y.3 oraz ppor. X. Y. (*k. 651-661 tom IV, k. 906v-911 tom V akt [...]*).

Postanowieniem Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. z dnia 10 kwietnia 1982 r. w sprawie o sygn. akt [...] przyjęto akt oskarżenia w sprawie ww. oskarżonych do rozpoznania na rozprawie z zachowaniem trybu doraźnego (*k. 919-919v tom V akt [...]*).

W dniach 16, 17 i 22 kwietnia 1982 r. przed Sądem [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K. odbyły się rozprawy z udziałem oskarżonych oraz ich obrońców oraz podprokuratora .Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w G. ppor. A. M., na których wyżej wymieniony na wniosek sądu sprecyzował treść zarzutu wobec B. P. oraz przesłuchano oskarżonych jak i świadków zawnioskowanych aktem oskarżenia. Wszyscy oskarżeni nie przyznali się do zarzutów. Na rozprawie w dniu 22 kwietnia 1982 r. ppor. A. M. wniósł o uznanie winnych zarzucanego oskarżonych przestępstw i wymierzenie każdemu z nich kary po 4 lata pozbawienia wolności i po 2 lata pozbawienia praw publicznych (*k. 927v-932v, k. 938-939v, k. 942v-944v tom V akt [...]*).

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 1982 r. w sprawie o sygn. [...] Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K. w składzie: sędzia przewodniczący kpt. X.2 Y.2 oraz ppor. X. Y. vel Y.1 i ppor. X.3 Y.3 uznał B. P. winnym zarzucanego mu przestępstwa z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. jako członek NSZZ „S.” nie odstąpił od udziału w działalności związkowej w ten sposób, że sporządził w celu rozpowszechniania ulotkę „B.” oraz wspólnie z T. K. i W. B. ulotki „O.” i „I.”, które przekazał do rozpowszechnienia, a które zawierały fałszywe wiadomości mogące wywołać niepokój publiczny, a dotyczące sytuacji społeczno-politycznej w kraju i z mocy art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1982 r. o stanie wojennym przy zastosowaniu art. 4 ust. 1 i 4 cytowanego dekretu, skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat; T. K. winnym zarzucanego mu przestępstwa z art. 46 ust. 1 w zb. z art. 48 ust 2 i 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 27 lutego 1982 r. wbrew treści dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, jako członek NSZZ „S.” nie odstąpił od udziału w działalności związkowej w ten sposób, że wspólnie z B. P. i W. B. sporządził w celu

rozpowszechniania, a następnie rozpowszechnił ulotki „O.” i „I.”, zawierające fałszywe wiadomości o sytuacji społeczno-politycznej w kraju, mogące wywołać niepokój publiczny i z mocy art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1982 r. o stanie wojennym przy zastosowaniu art. 4 ust. 1 i 4 cytowanego dekretu skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat; wobec W. B. odstąpiono od stosowania postępowania doraźnego i uznano ją winną zarzucanego przestępstwa z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym polegającego na tym, że w okresie stycznia i lutego 1982 r. brała udział wspólnie z B. P. i T. K. w sporządzeniu ulotek „O.” i „I.”, zawierających fałszywe wiadomości o sytuacji społeczno-politycznej w kraju, mogących wywołać niepokój publiczny i z mocy art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1982 r. o stanie wojennym skazał ją na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności; odstępując od stosowania wobec W. B. trybu doraźnego sąd stanął na stanowisku, że udział jej w przedmiotowej działalności przestępczej był marginalny i ograniczył się jedynie do mechanicznego, maszynowego przepisania ulotek (k. 946-951 tom V akt [...]).

Dowodami rzeczowymi w opisywanej sprawie była ulotka nazwana „B.”, sporządzona w dniu 16 grudnia 1981 r. przez B. P. w rękopisie oraz przepisana na maszynie w dwóch egzemplarzach, w której m.in. podano, że w związku z wprowadzeniem stanu wojennego *„opuszczone szkoły i domy akademickie przygotowane są na przyjęcie wojska i milicji”*; ulotka zatytułowana „O.” sporządzona w połowie stycznia 1982 r. przez B. P. i przepisana na maszynie przez W. B. w 6 egzemplarzach, w której mówi się, że *„ograniczenie swobód i zastraszenie mają na celu dezorganizację ludzi pracy”, że „robotnik ma nad sobą władzę terroru” i że dla aparatu władzy nie obowiązują kolejki i tak jak za dobrych czasów, ich potrzeby zaspokojone są z przywózką do urzędów”, a robotnicy „osamotnieni i pozbawieni praw nie mogą zwrócić się do kogokolwiek o poradę lub pomoc”*; ulotka zatytułowana „I.” sporządzona w rękopisie przez B. P. i przepisana przez W. B. w 10 egzemplarzach, w której napisano, że prokurator w sprawie górników oskarżonych o organizowanie i kierowanie strajkiem w K. „R.” złożył od wyroku rewizję kierując się chęcią odwetu oraz, że urządza się *„smutne spektakle*

na wzór sądowy". W ostatniej ulotce podano, że oskarżeni działają w imieniu NSZZ „S.” (k. 781-789v, k. 793-793v tom IV akt [...]).

W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia sąd orzekający w osobach: kpt. X.2 Y.2, ppor. X. Y. vel Y.1 i ppor. X.3 Y.3 stwierdził, iż cyt.: (...) *„Z treści przedmiotowych ulotek w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że zawierają one fałszywe wiadomości, które mogą wywołać niepokój publiczny (...) Treść nie ogranicza się do nawoływania do niesienia pomocy innym a ich wyraźnym celem jest wprowadzenie załóg górniczych w błąd i sianie niepokoju publicznego. Jest rzeczą oczywistą, że uwzględniając środowisko górnicze, to w K. „R.”, gdzie po wprowadzeniu stanu wojennego miał miejsce strajk, wiadomości tego rodzaju mogły wywołać realny niepokój”* (k. 492-493 tom III akt [...]).

Żaden z członków składu orzekającego popisanych pod ww. wyrokiem nie zgłosił zdania odrębnego.

W stosunku do B. P. i T. K. wyrok uprawomocnił się z dniem 24 kwietnia 1982 r. W wyniku zaskarżenia powyższego wyroku przez obrońcę W. B., co do której uchylono tryb doraźny, wyrokiem Sądu Najwyższego Izby Wojskowej z dnia 15 czerwca 1982 r. w sprawie o sygn. Rw 435/82, zmieniono zaskarżony wyrok przez warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności na okres 3 lat próby (k. 975-977v tom V akt [...]).

W. B. była pozbawiona wolności w okresie od 1 marca 1982 r. do 27 czerwca 1982 r. B. P. był pozbawiony wolności w okresie od 27 lutego 1982 r. do 13 października 1982 r. Postanowieniem Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. z dnia 8 sierpnia 1983 r. wobec B. P. zastosowano ustawę o amnestii z dnia 21 lipca 1983 r. darując mu karę orzeczoną wyrokiem z dnia 24 kwietnia 1982 r. w sprawie o sygn. [...]. Natomiast T. K. był pozbawiony wolności w okresie od 27 lutego 1982 r. do 24 maja 1983 r. (k. 951v tom V akt [...]).

W dniu 16 października 1991 r. Minister Sprawiedliwości Prokurator Generalny wniósł do Sądu Najwyższego Izby Wojskowej rewizję nadzwyczajną na korzyść wszystkich skazanych, od wyroku Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K. z dnia 24 kwietnia 1982 r. o sygn. [...], a wobec W. B. również od wyroku Sądu Najwyższego Izby Wojskowej w Warszawie z dnia 15 czerwca 1982 r. o sygn. Rw 435/82, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie

społecznego niebezpieczeństwa działań oskarżonych, co doprowadziło do ich skazania z obrazą art. 1 k.k. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej ograniczono się do stwierdzenia, że: *„skoro stan wojenny został wprowadzony wbrew żywotnym interesom Państwa i Narodu Polskiego, a zachowania wszystkich skazanych były wyrazem przeciwstawienia się tej właśnie decyzji politycznej, to tym samym, czyny te nie zawierały żadnego ładunku społecznego niebezpieczeństwa”*. Ponadto podniesiono, że: *„treść zredagowanych, a następnie rozpowszechnianych przez wszystkich skazanych komunikatów, informacji, a także ulotek, nie zawierała informacji, które by były przedmiotowo sprzeczne z opisywanym przez nie stanem faktycznym, a więc nie były to wiadomości fałszywe w rozumieniu przepisów prawnych dekretu o stanie wojennym”* (k. 1265-1266 tom VII akt [...]).

Wyrokiem z dnia 10 stycznia 1992 r. w sprawie o sygn. akt WRN 129/91, Sąd Najwyższy Izba Wojskowa uwzględnił rewizję nadzwyczajną Ministra Sprawiedliwości Prokuratora Generalnego i zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił B. P., T. K. i W. B. od zarzucanych im przestępstw. W uzasadnieniu wyroku wskazano: *„(...) oceniając prawne następstwa czynu B. P., odróżnić od siebie należy jego działania podjęte zaraz po wprowadzeniu stanu wojennego, tj. w dniu 16 grudnia 1981 r. od jego zachowania które miało miejsce po 1 stycznia 1982 r. Faktem bowiem jest bezspornym, iż ten fragment jego czynu, który zakończył się przed dniem 18 grudnia 1981 r., a który polegał na z redagowaniu wspomnianego wyżej B. nie może być uznany za działanie prawno karnie relewantne, albowiem w tym czasie nie weszły jeszcze w życie przepisy karne dekretu o stanie wojennym. Sąd Najwyższy, kilkakrotnie dał wyraz pogładowi, iż fakt, że Dziennik Ustaw numer 29 oznaczony datą 14 grudnia 1980 r., który w swej treści zawierał również i dekret z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym wydrukowany został dopiero w dniach 17 i 18 grudnia tego właśnie roku na gruncie obowiązującego wówczas polskiego systemu prawnego oznacza po prostu że jeżeli chodzi o normy prawa karnego zgrupowane w rozdziale 6 tego dekretu weszły one w życie dopiero z dniem 18 grudnia 1981 r., tj. w momencie przystąpienia do kolportażu wydrukowanych egzemplarzy tego Dziennika Ustaw (...) Opisane więc wyżej zachowanie się B. P., w chwili czynu, nie było jeszcze penalizowane przez przepisy dekretu o stanie wojennym, a tym samym nie mogło stanowić materialnej podstawy do skazania go*

za to. Stąd też, skoro do tego fragmentu postępowania tego skazanego sąd I instancji zastosował nieobowiązujące wówczas, a praktycznie także nieistniejące w sensie materialnym, przepisy prawa karnego zasadnym jest zmiana tej części zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie B. P. od tego właśnie zarzutu. Rozpatrując z kolei postępowanie pozostałych skazanych, jak i współdziałającego z nimi, po dniu 1 stycznia 1982 r. B. P. Sąd Najwyższy stwierdza co następuje: Zasadniczą kwestią w tej sprawie, co słusznie podnosi jako dodatkowy argument autor rewizji nadzwyczajnej jest ocena zachowania się wszystkich sprawców, a w szczególności ustalenie, czy wyartykułowane we wspomnianych ulotkach wypowiedzi zakwalifikować można do kategorii wiadomości. Uznanie bowiem, że wypowiedzi te nie mieściły się w pojęciowych ramach informacji, a więc w granicach przedmiotowego znamienia, o którym mowa w art. 48 in fine wspomnianego dekretu, przesądza również kwestie karalności tych czynów. Zagadnienie to stało się przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 3 grudnia 1991 r. – WRN.122/91, stwierdził, iż określenie to wiadomość użyte m.in. w treści art. 48 cyt. dekretu pojmowane być powinno tylko i wyłącznie jako wypowiedź zawierająca opis pewnego stanu rzeczy, przy pomocy którego oznajmia się o tym, co miało miejsce w rzeczywistości bądź aktualnie się w niej dzieje. Stąd też każda wypowiedź która zawiera w swej treści, poza opisem pewnych faktów także i ich oceny, bądź też komentarze, a więc subiektywne ustosunkowanie się do pewnych zjawisk, procesów, wydarzeń, postępowań innych ludzi i społecznie istotnych decyzji, nie jest wiadomością w rozumieniu tych przepisów. Stojąc na gruncie tych ustaleń wykładniczych, które Sąd Najwyższy w pełni podziela, stwierdzić trzeba, że żadna z wypowiedzi zawartych w sporządzonych wspólnie przez wszystkich skazanych, a potem rozpowszechnianych ulotek, nie mieści się w granicach tak pojmowanej wiadomości, stanowiącej znamię przedmiotowe przestępstwa z art. 48 ust. 2 cyt. dekretu. Sąd Najwyższy podziela też stanowisko autora rewizji nadzwyczajnej, że postępowanie wszystkich skazanych podjęte zostało jako wyraz protestu przeciwko decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego, a tym samym i o zawieszeniu działalności NSZZ „S.”. Tym samym też Sąd Najwyższy podziela argumentację zawartą w rewizji nadzwyczajnej, że działanie takie, jako przeciwstawiające się

wprowadzonym przez ten dekret jak i na jego podstawie przez ówczesne ówczesny władze polityczne i administracyjne decyzjom, sprzecznym żywotny interesami Narodu i Państwa Polskiego, nie może być uznane za społecznie niebezpieczne, w rozumieniu art. 1 k.k.” (k. 1277-1282 tom VII akt [...]).

W dniu 30 marca 1992 r. Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. w sprawie o sygn. akt [...] zasądził od Skarbu Państwa na rzecz W. B. odszkodowanie w kwocie 68.282.500 zł (sześćdziesiąt osiem milionów dwieście osiemdziesiąt dwa tysiące pięćset) złotych (k. 1173-1181 tom VI akt [...]).

W dniu 30 marca 1992 r. Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. w sprawie o sygn. akt [...] zasądził od Skarbu Państwa na rzecz B. P. odszkodowanie w kwocie 77.440.000 zł (siedemdziesiąt siedem milionów czterysta czterdzieści tysięcy) złotych (k. 1185-1196 tom VI akt [...]).

W dniu 30 marca 1992 r. Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. w sprawie o sygn. akt [...] zasądził od Skarbu Państwa na rzecz T. K. odszkodowanie w kwocie 129.862.500 zł (sto dwadzieścia dziewięć milionów osiemset sześćdziesiąt dwa tysiące pięćset) złotych (k. 1200-1204 tom VI, k. 1207-1209 tom VII akt [...]).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego Sądu Apelacyjnego w K. w stanie spoczynku X. Y. vel Y.1 do odpowiedzialności karnej - w świetle zaoferowanej przez wnioskodawcę wraz z wnioskiem o uchylenie immunitetu formalnego dokumentacji – nie zasługiwał na uwzględnienie.

Poprzedzając przystąpienie do merytorycznego omówienia motywów rozstrzygnięcia w kwestii zasadniczej, a odnosząc się do postulatu obrońcy sędziego X. Y. vel Y.1 o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., wskazać należy, iż Sąd Najwyższy postanowił procedować co do istoty wniosku, uznając, iż w zaistniałym w niniejszej sprawie układzie procesowym zgromadzona warstwa dowodowa pozwala na wydanie uchwały odmawiającej zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, stanowiącej odpowiednik wyroku uniewinniającego, który to ma pierwszeństwo przed decyzją o umorzeniu

(zob. M. Kurowski [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2022, art. 17; oraz powołane tam orzecznictwo). W sytuacji bowiem, gdy czyn zarzucany oskarżonemu nie zawiera znamion czynu zabronionego bądź brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia, a więc ustalenia wystąpienia przesłanek negatywnych z art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., winien zapaść, zgodnie z art. 414 § 1 k.p.k., wyrok uniewinniający (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 12.06.2012 r., II KK 135/12; z 12.07.1994 r., II KRN 124/94; z 21.09.2006 r., V KK 224/06, uchwała Sądu Najwyższego z 5 lutego 2025 r. I ZI 35/22). W orzecznictwie dyscyplinarnym wskazuje się, iż umorzenie postępowania dyscyplinarnego z powodu wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej powinno nastąpić „jedynie wówczas, gdy do chwili orzekania, nie zostałyby przeprowadzone wszelkie dowody oraz nie zostałyby wyjaśnione wszystkie okoliczności pozwalające na stwierdzenie, że obwiniony nie popełnił czynu stanowiącego delikt dyscyplinarny, objęty przedstawionym mu zarzutem” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 2004 r., SDI 21/04, OSNKW 2004, nr 6, poz. 64, uchwała Sądu Najwyższego z 5 lutego 2025 r. I ZI 35/22).

W analizowanej sprawie doszło natomiast do wszechstronnego zbadania podstaw odpowiedzialności objętego wnioskiem sędziego, a w takiej sytuacji sąd powinien ewentualnie podjąć decyzję odnoszącą się do braku tych podstaw, a więc wydać orzeczenie odmawiające zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności, a nie umarzające postępowanie. Stanowisko takie znajduje oparcie w tych poglądach doktryny, które rodzaj orzeczenia kończącego postępowanie w omawianej sytuacji uzasadniają interesem oskarżonego (zob. M. Cieślak: Polska procedura karna, Warszawa 1984, s. 452; S. Waltoś: Proces karny, Warszawa 2003, s. 458). Zważając tym samym na zasadę pierwszeństwa przesłanki uniewinniającej, którą to niewątpliwie należy recypować również na gruncie postępowania immunitetowego, Sąd Najwyższy zdecydował zatem o odmowie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, które to rozstrzygnięcie stanowi w postępowaniu immunitetowym odpowiednik wyroku uniewinniającego.

Przechodząc do merytorycznej oceny wniosku, wskazać na wstępie należy, iż ustanowiony w art. 181 Konstytucji RP immunitet sędziowski, będący jedną z ustrojowych gwarancji niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądów, służy przede wszystkim ochronie jednego z podstawowych, konstytucyjnych praw obywatelskich, to jest prawa do rzetelnego, sprawnego, sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). W aspekcie formalnym powyższy obejmuje zakresem podmiotowym wszystkie osoby powołane, w trybie art. 179 Konstytucji RP do piastowania urzędu sędziego i nadal zachowujące status sędziowski, w tym sędziów w stanie spoczynku (zob. W. Koziół, Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów. Komentarz, Warszawa 2005, s. 55, T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz, Warszawa 2010, s. 291, uchwała Sądu Najwyższego z 11 września 2006 r., SNO 40/06). W orzecznictwie wskazuje się, iż sędzia sądu wojskowego, w odniesieniu do czynów, które według zarzutów miał popełnić w czasie sprawowania swojego urzędu, w tym zwłaszcza pozostających w związku z wykonywaniem funkcji jurysdykcyjnej, zachowuje immunitet określony w art. 181 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i w art. 30 § 1 ustawy z dnia 2 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz.U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676 ze zm.) także wtedy, kiedy kwestia pociągnięcia go za nie do odpowiedzialności karnej aktualizuje się dopiero po zakończeniu sprawowania przez niego urzędu, nawet gdy nie korzysta ze statusu sędziego w stanie spoczynku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 marca 2011 r., WZ 8/11).

Objęty zatem wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędzia w stanie spoczynku X. Y. vel Y.1 niewątpliwie korzysta z immunitetu formalnego.

Zgodnie natomiast z treścią art. 80 § 2c u.s.p. sąd dyscyplinarny - Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego sądu powszechnego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Treść powołanego przepisu ogranicza tym samym ustalenia czynione w toku postępowania w

przedmiocie wyrażenia zgody na uchylenie immunitetu formalnego, a sąd *a quo* nie jest uprawniony by poza te granice wykraczać (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2008 r., SNO 91/08, LEX nr 1289032).

Istotą postępowania delibacyjnego nie jest zatem dokonanie prawnokarnej oceny zdarzenia będącego przedmiotem postępowania karnego, czy to co do popełnienia przez sędziego czynu opisanego we wniosku, czy choćby tylko co do zasadności wniesienia oskarżenia, lecz weryfikacja, czy zgromadzone w toku śledztwa dowody dostatecznie uzasadniają podejrzenie, że sędzia ten popełnił czyn w kontekście art. 313 § 1 k.p.k., a zatem czy uprawnione może być przedstawienie mu zarzutu. Użyte w art. 80 § 2c u.s.p. sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa” określa materialną podstawę decyzji w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, które - uwzględniając zasadę racjonalnego ustawodawcy – należy uznać za tożsame z pojęciem użytym w art. 313 § 1 k.p.k. (zob. Z. Ziemiński, Teoria prawa, PWN 1978, s. 106–123). W judykaturze podkreśla się jednak, iż wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów wymaga istnienia bardziej rozbudowanej faktycznej podstawy, niż ta, która jest wystarczającą do wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, gdyż poza uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstwa musi istnieć także dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że czyn popełniła określona osoba. Tym samym powyższe pojęcie należy interpretować jako coś więcej niż uzasadnione podejrzenie, jakim posłużył się ustawodawca w art. 303 k.p.k. (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z 18 października 2004 r., SNO 40/04; z 20 lipca 2011 r., SNO 32/11; z dnia 18 lipca 2014 r., SNO 36/14; z 4 października 2023 r., I ZI 12/22; z 28 lutego 2024 r., I ZI 47/22; z 5 listopada 2024 r., I ZI 45/22).

Podejrzenie popełnienia przestępstwa musi być w pełni uzasadnione, a zatem nienasuujące żadnych istotnych wątpliwości ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu jak i zaistnienia wszystkich znamion konkretnego typu przestępstwa. Obowiązkiem sądu dyscyplinarnego, w ramach postępowania wszczętego wnioskiem oskarżyciela o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jest zbadanie przedstawionych przez oskarżyciela materiałów dowodowych, w celu stwierdzenia, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez sędziego. Kontrola ta ma

charakter merytoryczny, chociaż nie sprowadza się do tak wysokiego poziomu przekonania sądu o popełnieniu czynu i winie sprawcy, jak w przypadku orzekania sądu powszechnego w postępowaniu karnym, które podlega dyrektywie pewności rozstrzygnięcia, wpływającej z podstawowych gwarancji procesowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego podkreśla się, że sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” jest niedookreślone, zatem ocena, czy spełniona została opisana nim przesłanka, zawsze zależy od konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z 18 października 2004 r., SNO 40/04), jednakże, jak wskazuje się, podejrzenie popełnienia przestępstwa musi być w pełni uzasadnione, nie nasuwające żadnych istotnych wątpliwości, ani zastrzeżeń, zarówno co do popełnienia czynu jak i zaistnienia wszystkich znamion konkretnego typu przestępstwa (por. np. uchwały Sądu Najwyższego: z 8 maja 2007 r., SNO 21/07; z 27 stycznia 2009 r., SNO 95/08; z 20 lipca 2011 r., SNO 32/11). Ponadto, sąd dyscyplinarny w postępowaniu o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej ma obowiązek oceny przedłożonych wraz z wnioskiem dowodów na zasadach określonych w przepisach k.p.k., a więc przede wszystkim zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, o jakiej mowa w art. 7 k.p.k., czyli z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Podane w tym przepisie kryteria (logika, wiedza i doświadczenie), pozwalają również na dokonanie kontroli przestrzegania przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów w konkretnej sprawie, tym samym mają uniemożliwiać tzw. dowolną ocenę dowodów. Podkreśla się w orzecznictwie, że uzasadnienie rozstrzygnięcia powinno zaś zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd dyscyplinarny powinien w pierwszym rzędzie ocenić dowody, a dopiero następnie dokonać analizy prawnej, czy spełniona jest przesłanka uchylenia immunitetu, czyli czy wskazują one, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2005 r., SNO 43/05 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r., SNO 3/06).

Zdaniem Sądu Najwyższego, realia faktyczne niniejszej sprawy, podlegają ocenie prawnej zgodnie z mającą moc zasady prawnej uchwałą pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22, z której to rozstrzygnięcie wynika, iż sędzia nie odpowiada za błąd w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego czy też oceny dowodów, jeżeli nie stanowi rażącej i oczywistej obrazę przepisów prawa, jako zachowanie mieszczące się w istocie sprawowania wymiaru sprawiedliwości (zwłaszcza w modelu dwuinstancyjnego postępowania uzupełnionego o instytucje nadzwyczajnych środków zaskarżenia) i przez to legalne, nie może być podstawą do pociągnięcia członka składu orzekającego do odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej (*arg. ex. art. 107 § 1 pkt 1-3 u.s.p.*). Do zmaterializowania się powyższej nie dojdzie również wówczas, jeżeli zachowanie sędziego, które wyczerpuje znamiona typu deliktu dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 u.s.p., dotyczy błędu w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego czy też oceny dowodów, gdyż nie stanowi ono przewinienia dyscyplinarnego (art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p.) i nie może jednocześnie stanowić przestępstwa (zob. pkt I lit. a i b uchwały pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22).

Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy, w powołanej wyżej uchwale (pkt I lit. C) stwierdził, że cyt. „Brak odpowiedzialności dyscyplinarnej, jak i będący tego konsekwencją brak ewentualnej odpowiedzialności karnej, o jakich mowa w pkt I lit. a i lit. b, nie obejmuje sytuacji wyjątkowych, w których w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości dochodzi do popełnienia przez sędziego w trakcie orzekania tzw. zbrodni sądowej, czyli czynu sprowadzającego się do umyślnego, w formie zamiaru bezpośredniego, zachowania polegającego na wymierzeniu przez niego (sąd z nim w składzie) kary w postępowaniu prowadzonym z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne, jak również kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej; sędzia dopuścił się innego przestępstwa (np. przekupstwo, sfałszowanie dokumentu, zmuszenie do określonego zachowania);

sędzia podejmuje w złej wierze działania, dla których sprawowanie wymiaru sprawiedliwości ma stanowić jedynie pozorne uzasadnienie; sędzia w sposób arbitralny i pozbawiony jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych odmawia udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości”.

W doktrynie podkreśla się, iż zamiar bezpośredni z dogmatycznego punktu widzenia nie budzi większych wątpliwości. Ustawodawca opisuje go w ten sposób, że sprawca „chce popełnić czyn zabroniony”. Podnosi się, iż skoro sprawca chce czegoś konkretnego, to musi mieć świadomość istnienia owego czegoś, przynajmniej w zakresie podstawowych, istotnych danych odnośnie do istoty konkretnej czynności wykonawczej, przedmiotu tej czynności i innych okoliczności mających znaczenie dla oceny jego zachowania z punktu widzenia znamion czynu zabronionego (por. M. Budyn – Kulik, *Umyślność w prawie karnym i psychologii. Teoria i praktyka sądowa*, Warszawa 2015, s. 35-38).

W orzecznictwie dominuje pogląd, że mimo, iż zamiar bezpośredni istnieje tylko w świadomości sprawcy, to podlega identycznemu dowodzeniu jak okoliczności ze sfery przedmiotowej, a więc z zastosowaniem odpowiednich zasad dowodzenia i wnioskowania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 25 lipca 2005 r., V KK 87/05; z 22 grudnia 2006 r., II KK 92/06; z 25 listopada 2010 r., IV KK 168/10).

W myśl pkt II powołanej wyżej uchwały pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego cyt. „Pojęcie „zbrodni przeciwko ludzkości”, o jakim mowa w art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r., poz. 177), obejmuje także jednokrotne zachowanie sędziego, nawet związane z jego orzekaniem, stanowiące zbrodnię komunistyczną, określoną w art. 2 ust. 1 powołanej ustawy, jeżeli zostało popełnione jako element rozległego i świadomego prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, a sędzia ten co najmniej aprobował taki sposób realizacji polityki władz państwa i brał tym samym świadomie czynny udział w prześladowaniach”.

W świetle przywołanej uchwały pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22

kluczowe zatem w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy w realiach faktycznych przedstawionych przez prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. we wniosku z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt [...], można przyjąć, iż zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie, że X. Y. vel Y.1 – sędzia Sądu Apelacyjnego w K. w stanie spoczynku, popełnił opisane we wniosku czyny, a czyny te nie stanowiły uprzednio wspomnianego rezultatu błędu w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa, a jeśli tak, to czy błąd ten nie stanowi rażącej i oczywistej obrazy przepisów prawa, w szczególności czy nie doszło do popełnienia przez sędziego w trakcie orzekania do tzw. zbrodni sądowej, czyli czynu sprowadzającego się do umyślnego, w formie zamiaru bezpośredniego, zachowania polegającego na wymierzeniu przez niego (sąd z nim w składzie) kary w postępowaniu prowadzonym z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne lub z naruszeniem kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej. W dalszej kolejności należy ustalić czy te zbrodnie sądowe mają postać zbrodni przeciwko ludzkości, czyli, że zostały popełnione jako element rozległego i świadomego prześladowania z powodu przynależności osób prześladowanych do określonej grupy narodowościowej, politycznej, społecznej, rasowej lub religijnej, a sędzia ten co najmniej aprobował taki sposób realizacji polityki władz państwa i brał tym samym świadomie czynny udział w prześladowaniach (por. pkt II uchwały pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22).

Przechodząc zatem do realiów niniejszej sprawy na wstępie przypomnieć należy iż, art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym stanowił, że cyt. „Kto będąc członkiem stowarzyszenia, związku zawodowego, zrzeszenia lub organizacji, której działalność została zawieszona, nie odstąpił od udziału w takiej działalności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.” Dalej, art. 48 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym stanowił, że cyt. „Kto rozpowszechnia fałszywe wiadomości, jeżeli może to wywołać niepokój publiczny lub rozruchy, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.” Z kolei art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym głosił, że cyt. „Kto w celu rozpowszechniania sporządza, gromadzi, przechowuje,

przewozi, przenosi lub przesyła pismo, druk, nagranie lub film zawierające wiadomości określone w ust. 1 i 2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5”, a art. 48 ust. 4, cyt. „Kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2, używając druku lub innego środka masowej informacji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”.

Na czas obowiązywania stanu wojennego sprawy o przestępstwa z art. 48 ust. 1-4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, były rozpoznawane w trybie doraźnym, w którym, zgodnie z art. 4 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego, sąd mógł wymierzyć bez względu na rodzaj i granice ustawowego zagrożenia danego przestępstwa, następujące kary zasadnicze: karę śmierci lub karę 25 lat pozbawienia wolności albo karę pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3, chyba że przepis szczególny przewidywał wyższą dolną granicę ustawowego zagrożenia. Karę śmierci i karę 25 lat pozbawienia wolności sąd mógł wymierzyć tylko wówczas, gdy górna granica ustawowego zagrożenia nie była niższa od kary 8 lat pozbawienia wolności. W postępowaniu doraźnym sąd mógł w wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych wypadkach, wskazanych w ustawie, zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary. Nie można zaś było stosować przepisów o nadzwyczajnym złagodzeniu kary – art. 57 § 2 i art. 57 § 4 k.k. z 1969 r.

W niniejszej sprawie, dokonując oceny zachowania sędziego objętego wnioskiem, posiłkując się dowodami pośrednimi, tj. w oparciu o udowodnione pewne okoliczności niepozostające w bezpośrednim związku z zarzucanymi czynami, na wstępie przyjąć za uprawdopodobnione należy, iż aprobował on wyrok z dnia 24 kwietnia 1982 r. wydany z jego udziałem przez Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K.. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje bowiem, iż sędzia X. Y. vel Y.1 w przedmiotowej sprawie karnej o sygn. akt [...] nie złożył zdania odrębnego od wyroku z dnia 24 kwietnia 1982 r., podczas gdy w sytuacji fundamentalnej niezgody i braku aprobaty kierunku orzeczenia, uczestnicząc w składzie kolegialnym rozpoznającym sprawę, miał on moralny obowiązek zgłoszenia *votum separatum*. Zaznaczyć jednocześnie należy,

iż nie zareagował również w odniesieniu do pisemnych motywów rozstrzygnięć, gdyż nie złożył zdania odrębnego od sporządzonego uzasadnienia.

Wskazać jednakże należy, iż pomimo że sędziowie orzekający w składzie Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K. w dniu 24 kwietnia 1982 r. w sprawie karnej o sygn. akt [...], bezspornie wydali wadliwy wyrok, to nie sposób przyjąć jednak, iż błąd w wyrokowaniu miał charakter rażący i oczywisty, tj. w szczególności, że przy wyrokowaniu doszło do wymierzenia kary w postępowaniu prowadzonym z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne lub kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej.

Weryfikacja przedłożonego materiału dowodowego - dokonana w kontekście dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez sędziego czynów opisanych we wniosku - prowadzi bowiem do uznania, iż nie sposób przyjąć bez naruszenia nakazu interpretacyjnego *in dubio pro reo*, wynikającego z normy określonej w art. 5 § 2 k.p.k., że sędzia X. Y. vel Y.1, orzekając w sprawie karnej prowadzonej pod sygn. akt [...] przeciwko B. P., T. K. i W. B. popełnił błąd o charakterze rażącym i oczywistym w zakresie wykładni znamion przestępstwa z art. 46 ust. 1 w zb. art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (por. także uchwały Sądu Najwyższego: z 28 lutego 2024 r., I ZI 47/22; z 5 listopada 2024 r., I ZI 45/22).

W myśl art. 28 § 1 k.k. nie popełnia przestępstwa, kto pozostaje w usprawiedliwionym błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego, a odpowiada na podstawie przepisu przewidującego łagodniejszą odpowiedzialność sprawca, który dopuszcza się czynu w usprawiedliwionym błędnym przekonaniu, że zachodzi okoliczność stanowiąca znamię czynu zabronionego, od której taka łagodniejsza odpowiedzialność zależy (§ 2). Powołana norma określa konsekwencje błędów dwójakiego rodzaju, tj. usprawiedliwionego błędu co do okoliczności stanowiącej znamię przedmiotowe czynu zabronionego w typie zasadniczym (podstawowym) w sferze odpowiedzialności za przestępstwa nieumyślne (§ 1) oraz usprawiedliwionego błędnego przekonania, że zachodzi okoliczność stanowiąca znamię przedmiotowe uprzywilejowujące (§ 2). Art. 29 k.k. stanowi natomiast, że nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu

zabronionego w usprawiedliwionym błędnym przekonaniu, że zachodzi okoliczność wyłączająca bezprawność albo winę; jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary. Z kolei art. 30 k.k. stanowi, że nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności; jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Użyty przez ustawodawcę termin „błąd” w wykładni przyjętej w k.k. określa stan nienależytego rozeznania określonej okoliczności przez daną osobę, tj. stan niezgodności między rzeczywistością a jej odbiciem w świadomości tej osoby, nawiązując do definicji błędu wypracowanej przez W. Woltera (zob. *Studia z zakresu prawa karnego*, Kraków 1947, s. 46; *Funkcja błędu w prawie karnym*, Warszawa 1965, s. 8; *Nauka o przestępstwie*, Warszawa 1973, s. 220). Powyższy stanowi mylne wyobrażenie o istnieniu określonej okoliczności, która w rzeczywistości nie występuje, jako konsekwencja nieświadomości co do prawdziwego obrazu danego wycinka rzeczywistości (zob. J. Giezek (w:) J. Giezek (red.), *Kodeks karny, Część ogólna, Komentarz*, WPK 2021, teza 4 do art. 28; jak również S. Śliwiński, *Polskie prawo karne materialne. Część ogólna*, Warszawa 1946, s. 260; L. Lernell, *Wykład prawa karnego. Część ogólna*, Warszawa 1961, s. 196; W. Wolter, *Funkcja błędu w prawie karnym*, Warszawa 1965, s. 8; W. Świda, *Prawo karne*, Warszawa 1978, s. 201; J. Bafia, *Polskie prawo karne*, Warszawa 1989, s. 177).

Skutkiem natomiast wypełnienia przez sprawcę znamion czynu zabronionego w warunkach błędu jest to, że nie można mu przypisać zamiaru ich wypełnienia, wobec faktycznego jego braku w takiej sytuacji (zob. Ł. Pohl, *Błąd co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego w polskim prawie karnym (zagadnienia ogólne)*, Poznań 2013, s. 151). Wspomniana niezgodność może mieć swoje źródło „zarówno w mylnym, jak i tylko niepełnym rozpoznaniu rzeczywistości przez dany podmiot; odpowiednio do tego mówi się z jednej strony o urojeniu (mylnym wyobrażeniu, błędnym przekonaniu, błędnym mniemaniu), kiedy to obraz rzeczywistości w świadomości sprawcy zawiera element, któremu w rzeczywistości nic nie odpowiada, z drugiej zaś strony o nieświadomości, kiedy to obraz rzeczywistości w świadomości sprawcy nie odzwierciedla jakiegoś elementu

rzeczywistości” (zob. J. Majewski [w:] A. Błachnio, J. Kosonoga-Zygmunt, P. Zakrzewski, J. Majewski, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2024, art. 28).

Przepisy art. 28 k.k. normują zatem konsekwencje błędu usprawiedliwionego, „o który nie można mieć pretensji do sprawcy, w świetle ocen społecznych wybaczalny; taki, którego według rozsądnej oceny, zobiektywizowanej, ale uwzględniającej wszystkie relewantne konkretne okoliczności badanego przypadku, nie można było uniknąć, przez co nie sposób stawiać sprawcy zarzutu, że gdyby dochował należytej staranności, to prawidłowo rozpoznałby sytuację i w błąd nie popadł” (zob. P. Kardas, M. Rodzyńkiewicz, *Projekt kodeksu karnego w świetle opinii sędziów i prokuratorów*, cz. II, WPP 1995/3–4, s. 40; wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 2018 r., IV KK 247/18, LEX nr 2586038).

Na mocy ustawy nowelizującej z dnia 15 lipca 2022 r. doszło do zmiany przepisów w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów poprzez wprowadzenie instytucji kontratypu dyscyplinarnego. Zmienione regulacje w poszczególnych sądowych ustawach ustrojowych, tj. art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p., art. 72 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej: „u.SN”) oraz art. 37 § 4 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o ustroju sądów wojskowych (dalej: „u.s.w.”), tożsame w swej zasadniczej treści, ograniczyły materialny zakres odpowiedzialności sędziów sądów powszechnych, sędziów Sądu Najwyższego oraz sędziów sądów wojskowych za przewinienie dyscyplinarne, poprzez wyraźne wskazanie, jakie okoliczności związane z orzekaniem nie stanowią przewinienia dyscyplinarnego. Za wyłączające bezprawność dyscyplinarną ustawodawca przyjął m.in. okoliczność wydania z udziałem danego sędziego orzeczenia sądowego obarczonego błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów. Błąd, o którym mowa w uprzednio powołanych przepisach, to mylne wyobrażenie sędziego co do oceny dowodów, skutkujące wadliwością w dokonaniu tej oceny, jak również co do ustaleń faktycznych czy wykładni prawa, pomimo że prawidłowe rozwiązania zarówno w sferze oceny dowodów, ustaleń faktycznych czy wykładni prawa, są inne aniżeli przyjęte w kwestionowanym orzeczeniu.

Uchwałą pełnego składu Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., sygn. akt II ZZP 2/22 na tle uprzednio powołanych regulacji wyjaśniono, iż każdy rodzaj błędu znosi bezprawność czynu, z wyjątkiem jedynie błędu stanowiącego rażąco i oczywistą obrazę przepisów prawa, w szczególności dotyczy to tzw. zbrodni sądowej, czyli czynu sprowadzającego się do umyślnego, w formie zamiaru bezpośredniego, zachowania polegającego na wymierzeniu przez sąd kary w postępowaniu prowadzonym z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne lub kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej. W uzasadnieniu tej uchwały wskazano, że błąd, o którym mowa w art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p., art. 76 § 6 pkt 1 u.SN i art. 37 § 4 pkt 1 u.s.w., to każdy błąd, zarówno usprawiedliwiony, jak i nieusprawiedliwiony, zatem ustalenie błędu w zakresie procesu związanego z orzekaniem, na płaszczyźnie oceny dowodów, ustaleń faktycznych i subsumcji, prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności dyscyplinarnej, z wyłączeniem jedynie ww. błędu stanowiącego rażąco i oczywistą obrazę przepisów prawa. Wskazano bowiem, iż skoro ustawodawca zawarł kategoryczne sformułowanie „nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego”, nie ulega wątpliwości, że założeniem tak ukształtowanego przepisu jest zupełne wyłączenie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego, a rozważane przepisy „nie przewidują gradacji odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego w zakresie sankcji w sytuacji różnej oceny dokonanego błędu”, przy czym „stosowanie zasady *lege non distinguente* prowadzi do braku podstaw do wyróżniania w ich obszarze błędów usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych”. Jednocześnie zwrócono uwagę, że regulacja zawarta przepisy przewidujące błąd, zawarte w art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p., art. 76 § 6 pkt 1 u.SN i art. 37 § 4 pkt 1 u.s.w., powinny być postrzegane jako regulacje o charakterze szczególnym wobec przepisów o błędzie znajdujących się w prawie karnym, a więc mające pierwszeństwo w stosowaniu.

Mając na uwadze szczególne znaczenie instytucji określonej w art. 5 § 2 k.p.k. na kanwie rozpoznawanej sprawy, stanowiącą naczelną zasadę procesu, zaznaczenia wymaga, iż powyższa materializuje się dopiero wówczas, gdy „po rzetelnym przeprowadzeniu oceny zebranych w sprawie dowodów, w sposób

zgodny z wymogami art. 7 k.p.k., pozostają nie dające się usunąć wątpliwości, które wówczas należy tłumaczyć na korzyść oskarżonego” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2022 r., I KK 265/22, LEX nr 3402057). Do jej zastosowania może zatem dojść jedynie w sytuacji, gdy brak możliwości rozwiania wątpliwości ma charakter rzeczywisty i obiektywny, tj. mimo wykorzystania wszelkich możliwości dowodowych i ocennych nie jest możliwe dokonanie ustaleń w oparciu o reguły zawarte w art. 7 k.p.k., co odnosi się również do rozwiązywania różnych wersji zdarzeń wynikających z materiału dowodowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 października 2010 r., SNO 47/10, Legalis 406190). Wątpliwości, o jakich mowa w art. 5 § 2 k.p.k., odnoszą się do zagadnień związanych z ustaleniami faktycznymi, nie dotyczą natomiast problemów w zakresie oceny dowodów, gdyż analiza materiału dowodowego nie może poprzestać jedynie na wskazaniu samej rozbieżności między zgromadzonymi dowodami. Zaznaczenia wymaga również przy tym, iż dopiero odpowiednia jakość postępowania dowodowego rozumiana jako jego kompletność upoważnia do sięgnięcia po instytucję z art. 5 § 2 k.p.k. (zob. M. Kurowski [w:] *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2024, art. 5).

W realiach dowodowych niniejszej sprawy nie można przyjąć, stosując unormowanie z art. 5 § 2 k.p.k., aby sędzia X. Y. vel Y.1 działał umyślnie, w formie zamiaru bezpośredniego, z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne, czy też dążył do wymierzenia kar z naruszeniem kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej, co w konsekwencji nie może skutkować przyjęciem, iż zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia czynów opisanych we wniosku albowiem działał on w błędzie w zakresie wykładni, nieprawidłowo uznając w realiach sprawy, że zachowanie oskarżonych przekraczało przynależne każdemu obywatelowi prawo gwarantowane ratyfikowanym przez PRL w dniu 3 marca 1977 r. Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych, jak również wadliwie ocenił, iż zawartość biuletynów „Komitetu Obrony Solidarności” wyczerpywała dyspozycje przepisu art. 46 ust. 1 w z. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu. Wymierzone natomiast wyrokiem Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K. z dnia 24 kwietnia 1982 r., sygn. [...], kary nie tyle mieściły się w

granicach działania w ramach przewidzianych ustawą, co osiągnęły zdecydowanie niższy wymiar niż wnioskowane przez oskarżyciela (k. 943v tom V akt [...] – protokół rozprawy).

Analiza akt sprawy o sygn. akt [...] nie wskazuje, iż w stosunku do oskarżonych rażąco i intencjonalnie, naruszono kardynalne zasady karnego prawa materialnego w zakresie przypisania winy i sprawstwa. Wymierzone kary mieściły się w granicach przewidzianych ustawą. Postępowanie zostało przeprowadzone zgodnie z wówczas obowiązującymi przepisami proceduralnymi i w sposób gwarantujący oskarżonym realizację przysługujących im uprawnień procesowych, w tym prawa do obrony. Zauważyć należy, że rozprawa była jawna, stawili się wszyscy z obrońców oskarżonych, którzy aktywnie podejmowali czynności procesowe, przesłuchano świadków, nie składano wniosków o uzupełnienie postępowania dowodowego. Weryfikacja przebiegu postępowania sygn. [...] nie pozwala zatem w sposób jednoznaczny przyjąć, że doszło do złamania kardynalnych zasad określających podstawy do pociągnięcia do odpowiedzialności karnej. Sąd [...] Okręgu Wojskowego w W. na sesji wyjazdowej w K., nie wyszedł również poza semantyczną treść przepisu, aby objąć nim zachowanie przypisane oskarżonym i wymierzyć za nie karę będącą w swej istocie odwetem motywowanym panującą wówczas ideologią.

W wyroku rewizyjnym Izby Wojskowej Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1992 r., sygn. WRN.129/91 (mocą którego uniewinniono wszystkich oskarżonych), również nie wskazano, by w toku postępowania przeciwko oskarżonemu doszło do naruszenia obowiązujących przepisów postępowania karnego, a w szczególności przepisów kształtujących uprawnienia podejrzanego i oskarżonego. Wskazano natomiast, że cyt.: *„(...) żadna z wypowiedzi zawartych w sporządzonych wspólnie przez wszystkich skazanych, a potem rozpowszechnionych ulotek, nie mieści się w granicach tak pojmowanej wiadomości, stanowiącej znamię przedmiotowe przestępstwa z art. 48 ust. 2 dekretu (...) postępowanie wszystkich skazanych podjęte zostało jako wyraz protestu przeciwko decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego, a tym samym i o zawieszeniu działalności NSZZ „S.” (...) działanie takie, jako przeciwstawiające się wprowadzonym, przez ten dekret, jak i na jego podstawie przez ówczesną władze*

polityczne i administracyjne decyzjom, sprzecznym z żywotnymi interesami Narodu i Państwa Polskiego, nie może być uznane za społecznie niebezpieczne, w rozumieniu art. 1 k.k.” (k. 1277-1282 tom VII akt S.105.2021Zk – wyrok rewizyjny).

W ocenie Sądu Najwyższego, w świetle przedstawionego materiału dowodowego nie można w sposób jednoznaczny przesądzić, że zachowanie sędziego X. Y. vel Y.1 było intencjonalnym działaniem z zamiarem bezpośrednim polegającym na wymierzeniu kary w postępowaniu prowadzonym z naruszeniem fundamentalnych, powszechnie uznanych zasad normujących postępowanie karne, lub z naruszeniem kardynalnych zasad określających podstawy pociągnięcia człowieka do odpowiedzialności karnej, a nie jedynie błędem w zakresie wykładni i stosowania prawa lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego.

Określona natomiast w art. 5 § 2 k.p.k. zasada *in dubio pro reo*, będąca konsekwencją ujętej w art. 42 ust. 3 Konstytucji RP zasady domniemania niewinności, która należy do podstawowych praw człowieka, obowiązuje we wszystkich stadiach postępowania karnego, w tym także w sądowym postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Tym samym, uznając, iż w niniejszej sprawie zaistniały niedające się usunąć wątpliwości, powyższe należało rozstrzygnąć na korzyść sędziego X. Y. vel Y.1 z uwagi na nakaz interpretacyjny wynikający z normy określonej w art. 5 § 2 k.p.k.

O kosztach postępowania immunitetowego orzeczono na podstawie art. 133 u.s.p., obciążając nimi Skarb Państwa.

Przedstawione wyżej motywy zdecydowały, że Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w uchwale.

[M. T.]

[r.g.]